

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/88/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613200118
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5613200118.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti súdu o maloletého F. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov, matky D. H., nar. XX. X. XXXX, bytom E. F., Q. XXX/X a otca Bc. X. H., nar. XX. X. XXXX, bytom E. F., X. XXX/XX, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie matky maloletého proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 10P/2/2013-49 zo dňa 19. 6. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10. 12. 2012, č. k. 9P/156/2012-32, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 10. 4. 2013, č. k. 7CoP/13/2013-50, v časti o bežnom výživnom tak, že povinnosť otca platiť na výživu maloletého F. H., nar. XX. XX. XXXX znížil na sumu 60,- Eur mesačne od 11. 4. 2013, vo zvyšnej časti návrh otca na zníženie výživného zamietol, žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

Po vykonanom dokazovaní s prihliadnutím na platnú právnu úpravu ustálil, že pokiaľ otec je v súčasnosti nezamestnaný, nepoberá žiaden príjem, a hoci i preukázal benevolentný prístup, pokiaľ ide o uplatnenie si zákonných nárokov minimálne na poberanie dávok v hmotnej núdzi, doteraz ustálená výška výživného nie je v schopnostiach a možnostiach otca maloletého, a to i vzhľadom na dĺžku nezamestnanosti otca. Sám otec prezentoval svoju schopnosť platiť výživné vo výške 60,- Eur mesačne, a preto okresný súd vyhovel jeho návrhu do tejto sumy a výživné znížil. Pokiaľ i už Krajský súd v Žiline v odôvodnení rozsudku zo dňa 10. 4. 2013 konštatoval, že u otca došlo k zmene pomerov spočívajúcich v skončení pracovného pomeru, na túto skutočnosť neprihliadal z dôvodu, že dĺžka trvania nezamestnanosti predstavovala len 3,5 mesiaca. Vzhľadom však na dĺžku nezamestnanosti, ktorá je ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku, okresný súd dospel k záveru, že uvedená zmena pomerov nadobudla charakter kvalifikovanej zmeny pomerov, ktorá zakladá i dôvod pre zmenu pôvodne určenej vyživovacej povinnosti.

Proti rozsudku okresného súdu, v zákonnej lehote, doručila odvolanie matka maloletého. Poukazovala na to, že po skončení pracovného pomeru otec maloletého sa nezaevidoval v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepožiadaval o dávky v hmotnej núdzi. Pokiaľ býval u rodičov, na stravu, ani na náklady spojené s byvaním im neprispieval. Priateľke splácal hypotekárny úver 225,- Eur, ktorý táto využila na prerobenie svojej nehnuteľnosti. Tento úver nepoužil na uspokojenie svojej bytovej otázky, nestal sa spoluvlastníkom, resp. vlastníkom bytu, hoci na tieto použil svoje finančné prostriedky. V konaní pred okresným súdom tvrdil, že v Čechách nepracuje, iba si hľadá prácu a prehlásil, že príbuzným svojej priateľky pomáha v reštaurácii bez finančného ohodnotenia, pričom reštaurácia mu dala k dispozícii firemné auto Mitsubishi Pajero ŠPZ 4T66226. Toto auto používa aj na cestu domov. Zastala názor, že tým, že nepožiadaval o dávky v nezamestnanosti, o dávky v hmotnej núdzi, na ktoré má podľa zákona nárok, nemá žiaden príjem, svedčí o tom, že nemá záujem v dostatočnej miere podieľať sa na úhrade

nákladov spojených s výživným na svojho maloletého syna F.. Jeho konanie je zámerné a zámerne robí všetko preto, aby minimalizoval náklady na výživu svojho syna. Žiadala, aby súd stanovil výživné na sumu 120,- Eur mesačne.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že je evidovaný na Úrade práce v Liptovskom Mikuláši ako uchádzač o zamestnanie. Uviedol, že spomínané auto nie je jeho majetkom, ani služobným autom. Mal ho k dispozícii od švagra práve za účelom možnosti cestovania na pracovné pohovory. Poukazoval, že s priateľkou žijú dlhodobo v spoločnej domácnosti. V súčasnosti sú manželia. Hypotekárny úver si vzali po vzájomnej dohode a využili ho na rekonštrukciu bytu. V byte, v ktorom býva, má trvalý pobyt. Žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po preskúmaní veci krajský súd dospel k záveru, že okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a pokiaľ i vo svojom rozhodnutí citoval príslušné ustanovenia Zákona o rodine, tieto na vec nesprávne aplikoval.

Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu výživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného súd prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Pri určení výživného je vždy rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, a to aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva jeho stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného.

Otec nepreukázal, že by u neho boli objektívne okolnosti, ktoré by mu bránili zamestnať sa v pracovnom pomere zodpovedajúcom jeho vzdelaniu. Skutočnosť, že otec maloletého nevyužíva nadobudnutú kvalifikáciu, prípadne si nehľadá i iné miesto výkonu práce, nemožno brať na ťarchu dieťaťa, nakoľko každý rodič je v prvom rade povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby si mohol plniť svoju zákonnú výživovaciu povinnosť k dieťaťu v čo najväčšom rozsahu.

Potencialitu príjmov je potrebné vykladať v tom zmysle, že pokiaľ otec dosiahol určité vzdelanie, mal by možnosť dosiahnutia určitého konkrétneho príjmu, a pokiaľ bez objektívnych dôvodov svoje vzdelanie nevyužíva na zabezpečenie takéhoto príjmu, nemožno na takúto skutočnosť prihliadnuť ako na okolnosť, ktorá mu bráni plniť si výživovaciu povinnosť k dieťaťu v primeranom rozsahu. Navyiac, otec dieťaťa sa na prechodnú dobu môže zamestnať i v inom odvetví, nakoľko jeho prvoradým záujmom má byť plniť si výživovaciu povinnosť vo vzťahu k svojmu maloletému dieťaťu.

Po preskúmaní veci krajský súd dospel k záveru, že otec maloletého i napriek tomu, že je v súčasnosti bez príjmu, využíva na prepravu osobné motorové vozidlo, neprepravuje sa napr. hromadnými dopravnými prostriedkami, vzal na seba zodpovednosť za splácanie hypotekárneho úveru na rekonštrukciu bytu, ktorý nie je v jeho vlastníctve, pričom uvedené nasvedčuje tomu, že sám svojím postojom sa snaží výšku výživného vo vzťahu k maloletému minimalizovať.

Na druhej strane za nie bez významu krajský súd považoval, že skutočnosť, že u otca nastala zmena pomerov v strate zamestnania, bola známa už v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výške výživného. Je irelevantné, či dĺžka nezamestnanosti predstavovala 3,5 mesiaca alebo 6 mesiacov, dôležité je, že takáto zmena tu bola, bola hodnotená už v rámci predchádzajúceho rozhodnutia a vyhodnotená ako prechodná zmena, a preto nemožno na takúto zmenu prihliadať v tomto konaní a v podstate inak právne hodnotiť skutkové okolnosti, ktoré boli známe už v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Došlo by tým k neprípustnému zásahu do už právoplatného rozhodnutia, nakoľko strata zamestnania u osoby v produktívnom veku, ktorej objektívne zdravotný stav nebráni pracovať, je vždy zmenou prechodného charakteru, a preto je vždy potrebné prihliadať na potencialitu a uprednostňovať princíp potenciality pred princípom fakticity. Navyiac, samotná dĺžka nezamestnanosti otca by mu bola pri takomto výklade len na prospech, aj napriek tomu, že si neplní povinnosť, ktorá mu vyplýva priamo zo zákona. Nemožno pripustiť rozhodovaciu prax, ktorá by v podstate „schvaľovala“ také počínanie otca, ktoré by viedlo k minimalizovaniu jeho príjmov a nemotivovalo ho k tomu, aby v čo najskoršej dobe si našiel iné vhodné zamestnanie.

V nadväznosti na uvedené krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby opätovne o veci rozhodol v intenciách zrušujúceho uznesenia krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie prípustné **n i e** .